

Ari Vilén:

NELJÄNNESVUOSISATA YSTÄVÄTOIMINTAA

**Turun maakuntamuseon ystävät
Åbo landskapsmusei vänner 1983-2008**

Toiminta käynnistyy

Turun maakuntamuseon ystävät -yhdistys perustettiin Turun linnassa 23.4.1983. Paikalla oli 47 asiasta kiinnostunutta henkilöä. Yhdistyksen perustamiskirjan allekirjoittivat Erkki J. Peltonen, Knut Drake ja Anneli Sorvoja. Perustamiskokouksessa valittiin valmisteleva toimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Erkki J. Peltonen ja sihteerinä Knut Drake. Muina jäseninä olivat Meeri Lehtonen, Anneli Sorvoja ja Leila Airikka-Drake.

Yhdistyksen syyskokous pidettiin 15.10.1983 Partekin tiloissa Paraisilla. Tuolloin valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi John Vikström ja hallituksen jäseniksi Eija Alitalo, Juhani Hernelahti, Raimo Kapanen, Meeri Lehtonen, Seija Nordling, Veikko Raimoranta, Matti Salonen, Ulrika Wolf-Knuts, Reino Krouvila, Sakari Muuvila, Erkki J. Peltonen, Mikko Raatikainen, Juhani Raula, Esko Sario ja Kurt-Olof Wiik.

Vielä vuoden lopussa hallitus asetti työvaliokunnan, johon tulivat puheenjohtaja Vikström, sihteeri Drake, varapuheenjohtaja Peltonen sekä Meeri Lehtonen, Ulrika Wolf-Knuts ja toimistonhoitaja Leila Tanskanen. Tarvikevälityksen valmistelu oli työvaliokunnan ensimmäisiä tehtäviä. Perustettiin myös arkeologinen jaosto, johon valittiin Juhani Hernelahti, Veikko Raimoranta, Meeri Lehtonen ja Juhani Raula. Valmistelevan toimikunnan suunnitelmissa olivat olleet myös apteekkialan ja merenkululun jaostot, joita ei koskaan kuitenkaan syntynyt. Toiminnan tunnetuksi tekemiseksi painatettiin jo vuoden 1984 alussa yhdistyksestä esite, jonka painos oli 2000 kappaletta. [1]

Aloitteen yhdistyksen perustamisesta oli tehnyt Varsinais-Suomen museotoimikunta. Turussa ja muualla Varsinais-Suomessa museotoimintaa harrastavien piirien ainoana yhdyssiteenä siihen asti oli ollut mainittu toimikunta sekä kerran vuodessa järjestetty maakunnallinen museokokous. Maakuntamuseon ystävien esikuvana olivat monet eri maissa toimivat museoiden ystävä-yhdistykset, joilla on myös oma kansainvälinen liittonsa. Ystäväyhdistyksen perustaminen oli pitkään pyörinyt myös museotoimenjohtaja Draken mielessä. Museo oli 1970-luvun alussa menettämässä kontaktin yleisöön. Museotiedote herätti vähän vastakaikua ja näyttelyiden avajaiset kokosivat vain kourallisen yleisöä. Toisinaan hankittiin avajaisiin jopa laulukuorokin yleisön houkuttimeksi. Perustamalla ystäväyhdistys toivottiin saatavan väkeä museon tilaisuuksiin ja voitavan lisätä vuorovaikutusta museon ja maakunnan välillä. Ystävillä nähtiin näin olevan ”sosiaalinen tilaus”. [2]

Jäsenistö

Toiminta käynnistyi ripeästi ja vuoden 1983 lopussa yhdistyksellä oli jo 158 jäsentä. Toimistonhoitaja Sario kiittää kirjeessään 4.2.1985 sauvolaista Vieno Suomista aktiivisesta jäsenhankinnasta ja toteaa, että ”uusja jäseniä ilmoittautuu joka viikko”. Vuoden lopussa jäseniä olikin jo 356, joista 89 ns. perhejäsentä. Jälkimmäisiin kuului myös helmikuussa 1985 jäseneksi tullut Kultaisen Omenan Kilta. Aloite tämän Luostarinmäen museon käsityöläisyhdistyksen perustamisesta lähti maakuntamuseon ystävilta. Killan jäsenmäärä vaihteli 40 - 50 välillä. Kilta rekisteröityi vuoden 1992 lopussa ja siirtyi näin yhteisöjäseneksi.

Alkuvaiheessa yhteisöjäseniksi kaavailtiin kuntia, seurakuntia, kotiseutuyhdistyksiä ja liikelaitoksia, mutta määrä on koko toiminta-ajan pysynyt vähäisenä. 500:n jäsenen raja rikkoutui keväällä 1987. Puheenjohtajan kotona piispantalossa pidetyssä tilaisuudessa Saija Sillanpäälle ojennettiin kirja ja kukat. Suurimmillaan (593) jäsenmäärä oli vuonna 1990. Varsinaisia jäseniä oli tuolloin 387, perhejäseniä 153, kiltalaisia 50 ja yhteisöjäseniä 3.

Jäsenetuihin kuului alkuvuosina vapaa sisäänpääsy kaupungin museoihin ja alennus julkaisuista. Myöhemmin jäsenet ovat saaneet museon vuosikirjan Aboan, Museotiedotteen ja kutsut näyttelyiden avajaisiin. [3]

Varojenkeruu

Jostakin piti keksiä tuloja toiminnan ylläpitämiseksi. Museolautakunnan suostumuksella Turun Messujen ajaksi 1983 pystytettiin Kupittaalalle "toivomuslähde" ja rinkelinmyynti Luostarinmäellä alkoi Käsityötaidon päivillä samana vuonna. Seuraavana vuonna alkoi juhla-konvehtien valmistus. Toiminnasta vastasivat Toini Grönqvist, Kyllikki (Eeva) Virtanen, Lilli Lindblom ja Leila Tanskanen. Parhaimmillaan toimintaan osallistui lähes 20 naista. Pääosa konvehtimatameista siirtyi melko pian Saskioihin, mutta Kyllikki Virtanen pyörittä "karamellikerhoa" ainakin vielä keväällä 1987. Rinkelinmyynti jatkui pitkään ja parhaimpina vuosina voittoa saatiin 10 000 markkaa. Myös edellä mainittu museoalan tarvikkeiden välitys tuotti tuloja ja matkoistakin kertyi pientä "pesämunaa". Alussa melko huomattava tarvikevälitys hiipui 2000-luvulle tultaessa ja se lopetettiin 2007. Tärkeimpiä myyntiartikkeleja olivat valokuvien suojataskut, erilaiset säilytyslaatikot ja silkkipaperi. Lähinnä juuri tarvikevälityksen takia haluttiin saada toimistotila museon toimitilojen yhteydestä. Museolautakunnan myötävaikutuksella tila saatiin, mutta sen vuokra tuotti paljon päänvaivaa kaupungin eri lautakunnille sekä kiinteistö- ja rakennustoimen jaostoille. Linnassa keväällä 1984 olleen näyttelyn Turku 1940-luvulla yhteydessä myytiin korviketta. Mainittua tuotetta myytiin lähes 80 kiloa ja voittoa kertyi 1100 markkaa. Hankkeen pani alulle vahtimestari Kyllikki Virtanen, joka alkuvuosina huolehti myös rinkelimyynnistä. [4]

Toimistonhoitaja Jaana Suotmaa sanottiin irti toukokuussa 1985 heikon taloustilanteen takia. Tehtävää hoiti sen jälkeen Leila Airikka-Drake tuntiveloituksella. Hallitus totesi syksyllä 1985, että "rinkelimyynnin ansiosta taloudellinen tila on sen verran vakiintunut, että palkanmaksua voidaan jatkaa." Leila Airikka-Drake sai sitten jatkaa "entisin ehdoin" vuoden loppuun ja vuoden 1986 alusta hänet palkattiin kanslistiksi.

Isänpäivänä 1984 aiottiin järjestää iltamat Turun linnan juhlahuoneistossa, mutta kaupunginhallituksen työjaosto hylkäsi anomuksen. Saatujen tietojen mukaan "tilaisuus ei olisi ollut kyllin arvokas". Jo varsin pitkälle suunniteltuun ohjelmaan olisi sisällynyt mm. näytelmä, yhdistyksen puheenjohtajan puhe, lausuntaa ja musiikkiesityksiä sekä lopuksi tanssia. [5]

Luennot ja esitelmätilaisuudet

Koulutustoiminta käynnistyi myös melko nopeasti. Jo vuoden 1984 alussa järjestettiin kurssi puurakennusten peruskorjauksesta.

Maakunnan museotyötä haluttiin tukea järjestämällä palveluita paikallismuseoille, mm. organisoimalla opintopiirejä ja tutustumismatkoja. Maaliskuussa 1985 Turun linnassa järjestettiin koulutustilaisuus kuntien luottamusmiehille, yhteistyössä maakuntamuseon ja Varsinais-Suomen museotoimikunnan kanssa. Vähitellen koulutustoiminta siirtyi suurelta osin em. tahojen hoidettavaksi. Vuonna 1987 Kyllikki Virtanen veti juhla-konvehtikurssit ja keväällä 1989 järjestettiin arkeobotaaninen luentosarja Kuralan Kylämässä. Ohjelmaan sisältyi myös retki. Seuraavana keväänä aiheena olivat Suomen keskiaikaiset linnat. Tämänkin luentosarjan päätteeksi tehtiin retki, jonka kohteena oli Hämeenlinna. Valokuvien säilytyksestä ja hoidosta on järjestetty kaksikin koulutustilaisuutta ja luentosarjoja on pidetty edellä mainittujen aiheiden lisäksi mm. sisustustyyleistä, muodin historiasta ja Varsinais-Suomen keskiaikaisista kirkoista. Yksittäisiä esitelmiä on kuultu mm. kartanolaitoksesta ja suomalaisten roolista viikinkien maailmassa. Useimmiten luennoitsijoina on ollut maakuntamuseon henkilökuntaa. [6]

Retket ja matkat

Retket museokohteisiin Varsinais-Suomessa ja laajemmalla alueella ovat kuuluneet ohjelmaan alusta alkaen. Useita kertoja on matkattu Helsinkiin, Tampereelle ja Hämeenlinnaan, mikä olikin ensimmäinen retkikohte. Ensimmäinen ulkomaanmatka puolestaan tehtiin Etelä-Ruotsiin kesäkuussa 1984. Yhteinen matka museon henkilökunnan kanssa syksyllä 1985 suuntautui Petroskoihin. Kesällä 1986 oli kohteena

Leningrad. Ulkomaanmatkoja naapurimaita kauemmas on myös tehty vuosittain, parhaimpina vuosina kolmekin. Kohteina ovat olleet mm. Kööpenhamina, Tallinna ja Riika, Madrid, Lontoo, Rooma, Budapest, Pariisi, Berliini, Ateena, Turkin Alanya, Tunisian Hammamet, Egypti ja Syyria. ”Vuoron perään on käyty idässä ja lännessä”, kuten Knut Drake muisteli. Aikoinaan Neuvostoliittoon oli hankala päästä. Siksi piti lähteä ryhmämatkalle. Monille matka naapuriin oli aivan uusi kokemus. Rahanvaihto toi omaa jännitystä, muun ohessa. Sitten kun ruplia sai, tuli pulma; miten päästä niistä eroon?

Tapana on ollut järjestää ennakolta matkailta seuraavalle matkalle lähteville. Usein on kokoonnuttu myös jälkikäteen muistelemaan yhteistä matkaa. [7]

Leila ja Knut Drake kävivät usein lomillaan uusissa kohteissa, joista sitten tuli myös ystävien matkakohteita. Keväällä 1988 järjestettiin jäsenkysely matkatoiveista. Kaikki suunnitelmat eivät ole toteutuneet. Näin kävi esimerkiksi matkan Pohjanlahden ympäri kesällä 1985 tai Tukholman matkan syksyllä 2001, jolloin mukaan lähti ”monien onnettomien yhteensattumien johdosta vain neljä henkeä.” Vuosien ajan järjestelyvastuu oli Leila Airikka-Drakella, mutta nykyisin matkajaostoon kuuluvat hänen lisäksi Pirkko Leino ja Ulla Salonen. [8]

Loppukesän retki maakunnan kotiseutumuseoihin on ollut osa toimintaa vuodesta 1987. Tuolloin kohteina olivat Lemun, Mietoisten, Mynämäen, Vehmaan, Taivassalon ja Nousiaisten museot. Kesällä 1988 tehtiin ensimmäinen kierros Ruissalossa. Helena Soiri-Snellmanin asiantuntevalla opastuksella tutustuttiin sittemmin useana vuonna saaren huviloihin, kerran jopa Ukko-Pekalta käsin. Turun museoissa on myös vierailtu säännöllisesti. Etenkin Taidemuseon ja Wäinö Aaltosen museon näyttelyt ovat kiinnostaneet jäseniä.

Jo toiminnan alkuvaiheessa vakiintui käytäntö, että yhdistyksen kevätkokous pidetään Turun linnassa ja syyskokous ”maakunnassa”. Usein kokousmatkaan on kuulunut myös tutustuminen paikkakunnan museo-kohteisiin. [9]

Tässä pari välähdystä alkuvuosien matkoilta:

Kesäkuun 7. päivänä 1984 lähti 33 museonystävää Naantalista Viking Dianalla kohti Ruotsia. *”Mieliala oli odottava, mutta ehkä samalla hieman pelokas. Matkan johtaja Knut Drake oli lausueessaan osanottajat tervetulleiksi ilmoittanut, että retki on omistettu opiskelulle eikä kevytmieliselle veltoilulle ja että kaiken ryhmän toiminnan edellytyksenä on ehdoton kuri. Edelleen hän totesi käytännön järjestelyissä otetun mallia taidehistorian opiskelijoiden matkoista, joilla aamuhämärästä iltamyöhäiseen syvennyttään kohteisiin, saadaan hyvin vähän ja huonoa ruokaa ja vain pimeimmäksi yösydämeiksi mahdollisesti nukahdetaan jonnekin.”*

Ensimmäisenä päivänä tutustuttiin Nyköpingiin ja Norrköpingiin. Norrköpingin museo vain oli valitettavasti suljettu kuninkaallisen vierailun vuoksi. Seuraava aamupäivä vietettiin Kalmarin linnassa. *”Innostuneen opassedän johdolla syvennyimme aluksi pitkähäköksi toviksi Smålannin husaarirykmentin muistoihin ja erityisen hartaasti tutkimme viimeistä kantahevosta Anitaa, joka täytettynä ja lasisilmäisenä mutta muuten aitona seisoi komentajien muotokuvien, sotilaspukujen ja kaluunoiden keskellä. Oppaamme oli hyvin perehtynyt myös Erik XIV:n herttua-aikaisiin lemmenseikkailuihin ja niiden seurauksiin. Epäilemättä hänen tietoaarteistonsa käsitti paljon sellaista, mistä muut historialliset lähteet vaikenivat.”*

Matka jatkui Karlskronaan, Kristianstadiin ja Lundiin. Välillä yövyttiin Åhusin kaupungin retkeilymajassa, *”kerrossängyissä ja omissa paperilakanoissa”. Seuraava yöpymispaikka Johanssonin matkustajakoti Jönköpingissä oli luku sinänsä. Aivan kaupungin keskustassa sijaitseva uusrenessanssitalo oli kyllä ulkoisesti komea, mutta ”moni kakku päältä kaunis...”*

”Huoneen sisustus toi mieleen Mika Waltarin nuoruudentuotannon syntisen kaupungin. Ikkunoissa oli tummat samettiverhot, kolmen hengen huonettamme somisti neljä silkkivarjostimista yölampppua, ja koko väritys viittasi turmiollisen seikkailun mahdollisuuteen... Huoneemme ylellisyys oli hitsaamalla ja muoviteipillä kokoon-

kyhätty televisio, jonka avaamiseen ei kenenkään rohkeus riittänyt. Suihkun sai kolmella kruunulla, lämpimän juoman ja sämpylän porraskäytävän automaatista hiukan useammalla. Paikkaa suositellut museonjohtaja kysäisi varovasti seuraavana aamuna, miten olimme viihtyneet.” [10]

Tuula Kämi kertoo kesäkuun alussa 1986 tehdystä Leningradin matkasta seuraavasti:

”Lumous ilmiselvästi leijaili jo Kalastajan suojissa 19. toukokuuta, yhtenä maanantai-iltana, kun Leilan kutsusta kokoonnuimme teelle makustelemaan, miltä mahtaisi maistua Leningradiin lähtö kesäkuun alussa. Kaupungista kertova näyttely, diat, vaikuttava videofilmi, tee ja piirakat sekä ennen muuta kaikki paikalla olevat ihmiset, saivat matkaanlähtijät vakuuttuneiksi: kiehtovalta.”

Kesäkuun viidentenä päivänä sitten lähdettiin liikkeelle, aluksi junalla Helsinkiin. ”Kun alennusvessapaaperit ja muut tarpeelliset tarvikkeet oli Helsingistä ostettu, oli aika siirtyä Idän pikajunaan... Lompakon tarkastukseen sitä kuitenkin joutui NL:n tullissa, ja Kannas näytti viljelymaisemaltaan lohduttomalta - mutta vihreiden puiden välistä pilkahteli metsäkurjenpolvi, juhannuskukka ja kaikki ystävät olivat ihania... Oppaamme Nina Ivanovna toivotteli meidät tervetulleeksi ja johdatteli ilta-aterialle hotelli Moskovaan. Aterian jälkeen oli puoliyötä vielä jäljellä ja niinpä ainakin ensimmäistä kertaa kaupunkiin tulleet hankkiutuivat kuka Nevski Prospektille, jonka päässä hotelli sopivasti sijaitsi, kuka kadun toisella puolella olevan Aleksanteri Nevskin luostarin puistoon, kuka seikkailulle paikallisella taksilla pitkin öistä kaupunkia ja Nevan rantoja.”

Seuraavana aamuna tutustuttiin Venäläisen taiteen museoon ja iltapäivällä Pietarhoviin. ”Tällä ajomatkalalla saimme laajan kokonaiskuvan Leningradin arkkitehtuurista, sen mahtavasta säilyneestä ja entiselleen korjatusta keskustasta, yhdestä maailman laajimmasta yhtenäisestä rakennushistoriallisesta dokumentista, mutta samalla myös laitakaupungin asumisen ahtaudesta ja ihmisvilinästä. Pietarhovi, Pietari Suuren itselleen 1700-luvun alussa rakennuttama kesäpalatsi puutarhoineen tarjosi katselijalle ihmeen ihmeen jälkeen... Puistossa olisi viihtynyt kauemminkin, mutta illalla oli luvassa baletti...” Pikaisen vaatteidenvaihdon jälkeen matkalaiset suuntasivat Kirovin akateemiseen ooppera- ja balettiteatteriin. Ohjelmassa oli Volkovin ja Asafevin baletti Bahzisarajskin suihkulähde.

Lauantaipäivän ohjelmaan kuuluivat Eremitaasi ja Pietari-Paavalin linnoitus. ”Illemmalla suurin osa meistä oli päättänyt lähteä kokemaan, miltä illan istuminen ja syöminen kaukasialaisessa ravintolassa tuntuisi. Oppaamme kertoi varanneensa paikat, mutta ruplia piti jokaisella olla vähintään 20 mukana. Niinpä pieniä seikkailuja itse kullekin - tai paremminkin joillekin - taisi tarjota nopea ruplien vaihto: kuka vaihtoi missäkin. Ruplinemme huristelimme metrolla ravintolaan, jonka salissa norjalainen kansantaloustieteen opiskelijaporukka jo lauloi. Ruoka oli runsasta ja hyvää, laulusta virisi kilpalaulanta, kunnes Meerikin [Lehtonen] heitti lautasliinan päähänsä ja johti 'Kukkuu kukkuu kaukana kukkuu' sangen tyylikkäästi. Siinä jäivät norjalaiset toiseksi! ..ennen kuin huomasimmekaan, kello oli yksitoista ja säntäsimme tanssilattialle: viulu vaan soittikin jo illan viimeistä kappaletta. Siispä Leila maksamaan - ja miten ollakaan: markat olisivat olleet halutumpia kuin ruplat! Äkkiä bussiin ja hotelliimme. Jotkut kiersivät vielä pitkät tovit Nevan rantoja ja jotkut näkivät vielä siltojenkin avautuvan kello kolmen kieppeissä. Nevan mahtavuus valoineen, hitaasti ohi lipuvine laivoineen jäi mieleen: Neva täällä oli jo ennen kuin ihminen rakensi kaupungin. Kotimatkalle lähdimme aamulla ja kiittelimme Nina Ivanovnan, joka rakkaudella - kuten Knut sanoi - oli esitellyt meille kotikaupunkiaan. Viipurissa vaihdettiin viimeiset ruplat markoiksi ja valmistauduttiin tullitarkastukseen, johon tarkemman jälkeen jouduin loppujen lopuksi vain minä kirjoituslehtiöineni.” [11]

Eero E. Ekman puolestaan runoili monista kotimaan retkistä - Sauvon murteella. Halikkoon, Perniöön ja Pertteliin elokuussa 1988 suuntautuneen retken jälkeen hän kiitti matkanjohtajia seuraavaan tapaan:

”Suur-kiitos ny teitil kaikil ku tese fölis olet ollu,
oikke hyvi on temeki peiv yhres toime tulttu.
Suurema kiitokse test kuuluva rouva ja herra Drakel’

ku het ova jaksanu kehittä yhristykse näi hyväl astel,
saara ain suvisi nautti neist antoisist, mukavist reisuist,
ku viel kaik´ jäsene ova keskenäs oike reilui.” [12]

Yhteydet maakuntamuseoon ja alan yhdistyksiin

Maakuntamuseon ja ystävähdistyksen välillä on vallinnut hyvä yhteishenki. Ystävät ovat tehneet museota tunnetuksi ja saapuneet sankoin joukoin avajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Alkuvaiheessa haaveena ollut esinehankintojen taloudellinen tukeminen ei ole toteutunut, mutta lahjoituksia jäsenistö on toki tehnyt. Myöskään matkastipendirahasto ei karttunut toivotulla tavalla ja se toimi lähinnä ”vippikassana”. Sen sijaan museon hyväksi on tehty monenlaista talkootyötä. Keväällä 1993 esimerkiksi ryhmä ”linnantonttuja” valmisti nukkeja ja sisustuksia linnan pienoismallia varten. Myös Kuralassa ja Luostarinmäellä on käyty talkoissa tarpeen mukaan. Viime vuosina on ystävänpäivästä muodostunut museon väen ja yhdistyksen vakiintunut tapaamispäivä. [13]

Yhteyttä on pidetty lähinnä kotimaisiin ystävähdistyksiin. Syyskuussa 1987 vierailivat Nordiska Museets och Skansens vänner Turussa. Yhdistyksen sihteeri ja kanslisti vastasivat ohjelmasta. Helsingin kaupungin-museon ystävät olivat yhdistyksen vieraana marraskuussa 1992. Ystävähdistysten tapaamisiin on osallistuttu vuosittain 2000-luvun alusta lähtien. Toukokuun 10. päivänä 2003 ystävähdistykset kokoontuivat Turun linnaan. Tilaisuus oli samalla yhdistyksemme 20-vuotisjuhla ja yhdistys sai vastaanottaa ICOM:n Suomen komitean Vuoden museoteko-kunniakirjan. [14]

Muuta toimintaa

Keväällä 1989 julistettiin jäsenille kilpailu yhdistyksen logosta. Muoto oli vapaa, mutta logon tuli olla ilman tekstiä. Määräaikana jätettiin kuusi ehdotusta, joista mitään ei kelpuutettu sellaisenaan. Henry Laineen, Eero E. Ekmanin ja Salme Kotivuoren ehdotukset palkittiin kirjoilla. Keväällä 1991 sauvolainen kultaseppä Mauri Sarparanta viimeisteli ehdotuksen logoksi ja toteutti sen myös rintamerkinä. Aiheena on avoin sydän, jonka sisällä on avaimenreikä. Koru tuli myyntiin syksyllä 1991. Ajatus kultaisesta ansiomerkestä jäi vain suunnitelmaksi. [15]

Vuonna 1989 käynnistettiin opintopiiri yhdessä arkkiihiippakunnan hautausmaatoimikunnan ja Turun seurakuntien kanssa. Opintopiiriin kuului parikymmentä jäsentä ja he suorittivat hautamuistomerkkien inventointia Turun vanhalla hautausmaalla. Inventointia jatkettiin vuoteen 1992, jolloin sitä tehtiin puoli vuotta työllistämisarvoin. [16]

Aktiivisesti perustamisesta lähtien mukana olleen museotoimenjohtaja Knut Draken jäätyä eläkkeelle järjesti yhdistys Kansalaispäivälliset Turun WPK:n talolla 12.1.1991. Alun perin oli tarkoitus järjestää juhlat Turun linnassa jo syksyllä 1990. Järjestelyistä vastasi laajennettu työvaliokunta eli juh latoimikunta, johon kuuluivat Katri Hellaakoski, Leila Airikka-Drake, Viri Teppo-Pärnä ja Ari Vilén sekä lisjäsenet Salme Kotivuori, Lea Simula ja Anneli Sorvoja. Monipuoliseen ohjelmaan kuului mm. yhdistyksen logon julkistaminen. Vieraita tilaisuudessa oli lähes 160 henkeä. [17]

Keväällä 2000 maakuntamuseon Ritariklubi tuli osaksi ystävien toimintaa ja Ulla Salonen nimettiin ritari-klubivastaavaksi. Museon puolesta klubin ohjelmasta vastaa Seija Väärä. Ohjelmaan kuuluvat ritarielämään ja -tapoihin tutustuminen, kurssit, retket ja vuosittaiset Ritaripäivät linnassa.

Uusimpiin toimintamuotoihin kuuluu vuonna 2008 käynnistynyt Paattisten kotiseutumuseon avoinna pitäminen talkoovoimin muutamana kesäsunnuntaina sekä Paattisten päivänä.

Toiminnan painopisteinä ovat olleet retket, matkat ja kurssit. Yhdistystoiminta on aaltoliikettä, välillä on hiljaisempaa, sitten taas aktiivisemmän toiminnan kausia. Matkat ja retket ovat vetäneet aina väkeä, mutta

2000-luvun alussa tutustumiskäynnit eivät enää kiinnostaneet kovin suurta joukkoa. Vuoden 2004 toimintakertomuksessa taas todetaan, että osallistuminen on ollut vaihtelevaa. Pukukurssille osallistui enimmäkseen viisi henkeä, mutta ystävänpäivän tilaisuuteen yli 100! [18]

Museoiden kävijämäärät ovat laskussa - kuten 1970-luvullakin. Tuleva vuosi on Turun museotoimelle suurien haasteiden aikaa, niin taloudellisesti kuin toiminnallisestikin. Turkuun syntyy Museokeskus vuoden 2009 alusta kun maakuntamuseo ja Wäinö Aaltosen museo sekä osa kulttuurikeskusta fuusioituvat. Maakuntamuseon ystävät ovat myös muutosten edessä, yhdistyksestä on tulossa Varsinais-Suomen museonystävät. Mikä onkaan sitten ystävien tehtävä muuttuvassa museokentässä?

Puheenjohtajat:

John Vikström 1983-89
Arne Rousi 1990-93
Unto Salo 1994-97
Knut Drake 1998-2000
Nils-Erik Villstrand 2001-07
Mia Juva 2008-

Varapuheenjohtajat:

Erkki J. Peltonen 1983-85
Kari J. Kettula 1986
Katri Hellaakoski 1987-91
Knut Drake 1992-95
Johan Nikula 1996
Eeva Mikola 1997-98
Riitta Jumppanen 1999-2004
Simo Snellman 2005-07
Heimo Kumlander 2008-

Sihteerit:

Knut Drake 1983-90
Osmo Rinta-Tassi 1991
Leila Airikka-Drake 1992-99 (kevät)
Maija Mäki 2008-

Toimiston-/rahastonhoitajat:

Leila Tanskanen 1983-84
Esko Sario 1984-85(osan vuotta)
Jaana Suotmaa 1985
Leila Airikka-Drake 1985

Kanslisti:

Leila Airikka Drake 1986-98, 2001 (osan vuotta)

Toiminnanjohtajat:

Petra Gyllenberg 1999-2001
Ulla Salonen 2002-07

Viitteet:

- [1] Perustavan kokouksen pöytäk. 23.4.1983, Valm.työryhmä 2.6.1983.
- [2] Knut Drake 17.11.2008.
- [3] E. Sarion kirje 4.2.1985, hallituksen pöytäk. 24.3.1987, Kultaisen Omenan Kilta.
- [4] Valm.työryhmä 2.6.1983, hallituksen pöytäkirjat 14.4.1984, 27.8.1984, 11.2.1985.
- [5] Hallituksen pöytäk. 12.9.1985, E. Sarion kirje 23.10.1984, syyskokouksen pöytäk. 20.10.1984.
- [6] Hallituksen pöytäkirjat 28.11.1983, 12.12.1984, 4.10.1988, 24.3.1997, toimintakertomukset 1987, 1990, 1992.
- [7] Kevätkokouksen pöytäk. 14.4.1984, toimintakertomukset 1985-2006, hallituksen pöytäk. 23.1.1986, Knut Drake 17.11.2008.
- [8] Toimintakertomus 2001, Knut Drake 17.11.2008.
- [9] Toimintakertomukset 1987-91.
- [10] Marja-Liisa Vilpon matkakertomus 1984.
- [11] Tuula Kämin matkakertomus 1986.
- [12] Eero E. Ekmanin retkikronikka 1988.
- [13] Työvaliokunta 5.1.1984, hallituksen pöytäk. 14.4.1984 ja 22.9.1999, toimintakertomus 1993, Knut Drake 17.11.2008.
- [14] Hallituksen pöytäk. 29.9.1992, toimintakertomukset 1987 ja 2003.
- [15] Työvaliokunta 3.5.1989, 26.9.1989, toimintakertomus 1989, hallituksen pöytäk. 3.4.1991.
- [16] Työvaliokunta 8.9.1990, toimintakertomukset 1991 ja 1992.
- [17] Työvaliokunta 6.3.1990, 8.9.1990, hallituksen pöytäk. 2.4.1990, toimintakertomus 1991.
- [18] Toimintakertomukset 1989, 2002 ja 2004.

Lähteet:

Perustavan kokouksen pöytäkirja 23.4.1983
Valmistelevan työryhmän pöytäkirjat 1983
Hallituksen pöytäkirjat 1983-2008
Työvaliokunnan pöytäkirjat 1983-92
Syys- ja kevätkokousten pöytäkirjat 1983-2007
Toimintakertomukset 1983-2006
Jäsenkirjeet 1990-2008
Saapunneet ja lähetetyt kirjeet
Retki- ja matkakertomukset
Knut Draken haastattelu 17.11.2008